

**МІСЬКИЙ науково-методичний ПРОЄКТ**  
**«Педагогічні стратегії професійної орієнтації здобувачів освіти в контексті**  
**затребуваності професій повоєнної України» (2024-2027 рр.)**  
**(дошкільна освіта)**

**1. *Актуальність проєкту***

В освітніх реаліях України здійснюється реформування дошкільної освіти відповідно до нормативно-правових документів (законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Державного стандарту дошкільної освіти в Україні – Базового компонента дошкільної освіти). Серед завдань, поставлених перед системою освіти України, важливого значення набула професійна орієнтація здобувачів освіти та формування уявлень про професії. Ця робота буде більш ефективною, якщо її розпочати в період дошкільного дитинства. Попри те, що дошкільнята ще далекі від вибору професій, отримані в дошкільному віці знання й сформоване ціннісне ставлення до праці дорослих, нададуть можливість дітям у дорослому житті приймати правильні професійні рішення. Доцільно організована профорієнтаційна робота в умовах ЗДО допоможе поступово формувати у дітей дошкільного віку готовність самостійно планувати, аналізувати та здійснювати свій шлях професійного розвитку.

В умовах підвищення вимог до якості трудового потенціалу повоєнної України зростає потреба у формуванні у молоді системи цінностей, за якої повага до праці, прагнення до об'єктивного, раціонального визначення професійного шляху, кар'єрного росту та вдосконалення стає фундаментом майбутнього молодого людини. Правильний вибір професії значною мірою гарантує молоді ефективне використання її сил і знань в інтересах особи, суспільства і всієї країни.

Запровадження комплексної професійної орієнтації має стати одним із інструментів для реалізації цілей і завдань сталого розвитку повоєнної України. Тож інтегрувати дітей у доросле професійне життя слід від закладу дошкільної освіти до закладу професійної (професійно-технічної) освіти чи закладу вищої освіти.

Міський науково-методичний проєкт «Педагогічні стратегії професійної орієнтації здобувачів освіти в контексті затребуваності професій повоєнної України» розроблений для впровадження в закладах освіти з метою організації профорієнтаційної роботи, формування у дітей (учнів) свідомого професійного вибору та прагнення бути професійно затребуваними в суспільстві.

**2. *Теоретичні аспекти професійної орієнтації***

Сучасними дослідженнями проблеми формування у дітей дошкільного віку уявлень про професії займаються О.Гнізділова, Л.Зеленська, Н.Ковалевська, О.Козлюк, С.Лозинська, Л.Пісоцька, Л.Семеновська, Н.Сулаєва та інші.

Значна кількість наукових праць з даної проблеми є свідченням підвищеного наукового інтересу до її певних важливих аспектів і значущості питання в цілому.

Профорієнтація розглядається дослідниками як комплекс освітньо-виховних заходів у ЗДО. Організація роботи з профорієнтації враховує соціальні, психологічні, медико-фізіологічні та педагогічні аспекти.

Економічний аспект професійної орієнтації охоплює вивчення демографічної структури трудових ресурсів, які залучаються в сферу суспільної праці в наш час та в перспективі, що дозволяє визначити напрямок та зміст профорієнтаційної роботи.

Соціальний аспект професійної орієнтації безпосередньо пов'язаний із вимогами науково-технічного та суспільного прогресу, які повинні бути враховані при формуванні суспільної думки, визначаючій суспільний престиж різноманітних професій, тощо.

Психологічний аспект встановлення професійно значущих властивостей особистості, різноманітних типів професій, психологічної сторони професійної придатності й можливих шляхів її формування.

Медико-фізіологічний аспект охоплює вивчення відповідних критеріїв професійної придатності людини до професії, та розробку на цій основі методики професійного відбору. Вона визначає специфічні вимоги до здоров'я та окремих психофізіологічних властивостей людини, необхідних для виконання тієї чи іншої професійної діяльності. Наукою розроблений звіт медико-фізіологічних протипоказань більш ніж до трьох тисяч професій.

Педагогічний аспект передбачає пошук шляхів та засобів формування професійної орієнтації у дітей дошкільного віку.

Заклади дошкільної освіти самостійні у виборі підходів до організації професійної орієнтації з дітьми дошкільного віку та мають орієнтуватися на очікувані результати, визначені Державним стандартом дошкільної освіти в Україні.

При побудові системної ранньої професійної орієнтації в умовах ЗДО варто враховувати такі обов'язкові складові:

наявність цілісної програми (плану) роботи ЗДО з ранньої професійної орієнтації;

врахування потреб (можливостей) кожної дитини;

професійну підготовку педагогічних кадрів;

включення дитини в практичну діяльність для набуття нею досвіду;

зв'язок із ЗЗСО, ЗВО, ДАНО ДОР.

### **3. Головна мета проєкту**

Створення дієвої системи ранньої профорієнтації дітей старшого дошкільного віку в ЗДО міста.

Розробка та вдосконалення методів і прийомів роботи з профорієнтації здобувачів освіти в умовах сучасної дошкільної освіти

### **4. Основні завдання проєкту**

**Здобувачі дошкільної освіти:**

формування інтересу дітей до професійної діяльності дорослих;

розвиток різностороннього інтересу до різних професій через активізацію пізнавальної діяльності дітей, надаючи перевагу активним формам і методам;

психологічна діагностика здібностей і схильностей дитини старшої вікової групи;  
корекція уявлень дитини про себе і світ професій;  
корекційно-виховна робота з дітьми з ООП щодо формування професійних компетентностей;  
розвивальна робота з вихованцями щодо формування професійних компетентностей,  
формування у здобувачів освіти професійних компетентностей залежно від їх здібностей і талантів.

### **Педагоги ЗДО:**

діагностика готовності педагогів до проєктної діяльності з даного напрямку;  
вироблення плану розвитку дитячих талантів і здібностей;  
проведення спільних профорієнтаційних заходів із залученням батьківської громади;  
співпраця педагогів та практичного психолога з питань ефективного супроводу формування професійних компетентностей вихованців;  
розробка контенту для ознайомлення дітей з професіями сучасності та методичних рекомендації щодо їх використання;  
створення «банку інформації» відповідно до теми та завдань проєкту;  
налагодження дієвої взаємодії з батьківською громадськістю та різними соціальними інститутами в рамках реалізації проєкту

#### **4. Цільова група проєкту**

Заклади дошкільної освіти міста (вихованці, педагоги, батьки вихованців)

#### **5. Опис діяльності в рамках проєкту (предмет, об'єкт, методи роботи над проєктом)**

**Предмет** – технології, форми та методи поглиблення уявлень про професії у дітей дошкільного віку.

**Об'єкт** – процес формування уявлень про професії і працю дорослих у дітей дошкільного віку

**Методи роботи** – аналіз, конкретизація, синтез, моделювання, експертне оцінювання, методи особистісно-орієнтованого, інтегрованого, гендерного підходів

#### **6. Наукова новізна**

Реалізація педагогічних умов: розробка та впровадження у освітній процес ЗДО оновленого змісту, методів і засобів формування уявлень про професії, налагодження конструктивної партнерської взаємодії діти – педагоги – батьки.

Впровадження сучасних методик, в основі яких лежить вивчення інтелекту, властивостей мислення і психофізіологічних особливостей, дозволяють одержати повну інформацію про талант і професійні схильності вже з раннього віку. Конкуренція і швидко змінні технології вимагають визначитися з професіями якомога раніше і накопичувати уміння та навички вже в досить юному віці. Ситуація на ринку праці корінним чином відрізняється від тієї, що була навіть п'ять років тому. Не спробувати розгледіти в дитині здібностей і не

зрозуміти його можливостей (знань, умінь, навиків) – це значить упустити час і проявити не пробачну в умовах сучасного життя безпечність.

Розроблений проєкт має стати повноцінним навчальним курсом, який охоплює підготовку здобувача освіти в сфері ранньої профорієнтації від дошкільного закладу до школи та учня до професійно-технічного чи вищого навчального закладу.

Реалізація змісту проєкта сприятиме не лише оволодінню дитиною (учнем) сумою знань про професії сучасного світу й вихованню певних наскрізних навичок, але й «відкриє людині саму себе», виявить й розвине її здібності, генетичні задатки, сформує потреби й інтереси до майбутньої професії. Саме завдяки цьому особистість знайомиться з основами майбутньої професії, що допоможе їй в майбутньому свідомо здійснити свій професійний вибір.

### ***7. Етапи роботи над проєктом***

*I етап – вересень 2024 року – серпень 2025 року (організаційний)*

- Інформування закладів освіти міста про проєкт.
- Вивчення запитів цільової групи проєкту щодо його змісту.
- Визначення видів та форм діяльності. Складання календарного плану-графіку реалізації заходів проєкту.
- Відбір викладачів-тренерів для реалізації заходів проєкту. Укладання угод.
- Залучення до участі в проєкті цільової групи.

*II етап – вересень 2025 року – серпень 2026 року (практичний)*

- Реалізація заходів проєкту відповідно до календарного плану-графіка.
- Накопичення інноваційного досвіду

*III етап – вересень 2026 року – серпень 2027 року (підсумковий)*

### ***8. Нормативно-правове забезпечення реалізації проєкту***

- Конституція України (ст.53).
- Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту»
- Указ Президента України від 25 серпня 2015 року №501/2015 “Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини”.
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження в області Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 №33

### ***9. Опис діяльності у рамках проєкту***

| № з/п                          | Назва діяльності (захід)                                                                                                                                                                           | Період реалізації діяльності | Цільова група                                                                    | Результат діяльності                                                                                     |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I етап (організаційний)</b> |                                                                                                                                                                                                    |                              |                                                                                  |                                                                                                          |
| 1                              | Створення міської ініціативної творчої групи щодо реалізації проєкту в ЗДО                                                                                                                         | Вересень-жовтень 2024        | Консультанти КЗ «ЦПРПП» КМР, педагоги ЗДО                                        | Розробка плану діяльності                                                                                |
| 2                              | Психологічна діагно-стика готовності педагогів до проєктної діяльності                                                                                                                             | Жовтень-грудень 2024         | Педагоги ЗДО                                                                     | Діагностичні дані для планування психологічного супроводу                                                |
| 3                              | Онлайн-анкетування педагогів ЗДО щодо виявлення рівня їх обізнаності в питаннях проведення роботи з ранньої профорієнтації дошкільників                                                            | Грудень-лютий 2025           | Педагоги ЗДО                                                                     | Аналіз результатів для планування роботи з підвищення компетентності педагогів ЗДО з даного напрямку     |
| 4                              | Психологічна діагно-стика дітей дошкільного віку щодо виявлення здібностей, схильностей                                                                                                            | Вересень-грудень 2024        | Вихованці ЗДО старшої вікової групи                                              | Діагностичні дані для подальшої розвивальної роботи та для планування освітнього процесу                 |
| 5                              | Опитування батьків щодо здібностей і талантів дитини                                                                                                                                               | Лютий-березень 2025          | Батьки вихованців ЗДО                                                            | Діагностичні дані для подальшої просвітницької роботи                                                    |
| 6                              | Науково-практичний семінар для педагогів ЗДО за участю науковців кафедри дошкільної і спеці-альної освіти КДПУ «Основні засади та оптимальні умови реалізації ранньої профорієнтації в умовах ЗДО» | Березень 2025                | Консультанти КЗ «ЦПРПП» КМР, науково-педаго-гіч ні працівники КДПУ, педагоги ЗДО | Рекомендації по роботі над проєктом                                                                      |
| 7                              | Міський методичний івент для практичних психологів ЗДО «Траскторія розвитку і корекції професійної компетентності дитини»                                                                          | Травень 2025                 | Практичні психологи ЗДО                                                          | Методичні рекомендації для педагогів та батьків. Вироблення плану корекції й розвитку дитячих здібностей |
| 8                              | Консультування педагогічних праців-ників ЗДО з                                                                                                                                                     | Постійно, за запитом         | Педагоги ЗДО                                                                     | Підвищення ефективності реалізації проєкту в умовах ЗДО                                                  |

|                             |                                                                                                                                             |                          |                                                              |                                                                                                                      |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | питань планування роботи щодо реалізації проекту                                                                                            |                          |                                                              |                                                                                                                      |
| <b>II етап (практичний)</b> |                                                                                                                                             |                          |                                                              |                                                                                                                      |
| 9                           | Electronic library «Рання професійна орієнтація дітей дошкільного віку»                                                                     | Вересень 2025            | Педагоги, вихованці ЗДО                                      | Створення кейсу електронних навчально-розвиткових матеріалів для використання в освітньому процесі                   |
| 10                          | Проведення циклу корекційно-розвиткових занять щодо розвитку здібностей і талантів дітей                                                    | Жовтень-грудень 2025     | Вихованці ЗДО старшої вікової групи                          | Формування зацікавленості професійним майбутнім відповідно до здібностей та схильностей вихованців                   |
| 11                          | Комунікативна платформа «Ознайомлення з працею та професіями дорослих як чинник формування життєвої компетентності дитини дошкільного віку» | Жовтень 2026             | Директори, вихователі-методисти ЗДО за участю науковців КДПУ | Методичні рекомендації                                                                                               |
| 12                          | Освітній марафон комплексних, парці-альних, альтернативних програм для педагогічних працівників ЗДО                                         | Лютий 2026               | Педагоги ЗДО                                                 | Створення банку даних програмно-методичного забезпечення «Рання проф-орієнтація дітей дошкільного віку»              |
| 13                          | Промоакція «Професії нашого міста» (за участю дітей, педагогів і батьків)                                                                   | Травень 2026             | Учасники освітнього процесу (діти, педагоги, батьки)         | Творчі роботи вихованців                                                                                             |
| 14                          | Тренінг для педагогів «Формуємо професійну компетентність дитини в межах ЗДО»                                                               | Січень 2026              | Педагоги ЗДО                                                 | Надання психолого-педагогічної підтримки педагогів під час проведення профорієнтаційної роботи з вихованцями         |
| 15                          | Міський майстер-клас «Використання методу професійної консультації у діяльності фахівця психологічної служби»                               | Березень 2026            | Практичні психологи ЗДО                                      | Надання методичної підтримки фахівцям психологічної служби під час проведення профорієнтаційної роботи з вихованцями |
| 16                          | Проведення тематичних батьківських зборів «Моя професія-моє майбутнє»                                                                       | Протягом 2025-2026 н. р. | Батьки вихованців ЗДО                                        | Просвітницька робота з батьками вихованців                                                                           |

|                               |                                                                                                                   |                      |                                            |                                                                                                   |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17                            | Організація і проведення тематичних Днів професій в межах ЗДО                                                     | Листопад 2026        | Здобувачі дошкільної освіти                | Методичні розробки, підвищення знань дітей про професії                                           |
| 18                            | Тематична акція за участю дітей дошкільного віку і батьків «Професії, які живуть у мене вдома»                    | Грудень 2026         | Здобувачі дошкільної освіти, батьки        | Просвітницька робота з вихованцями ЗДО та їх батьками                                             |
| 19                            | Міський методичний інтенсив «Захист проєктів ранньої профорієнтації дітей старшого дошкільного віку»              | Квітень 2026         | Вихователі-методисти ЗДО                   | Напрацювання кращого перспективного досвіду з ранньої профорієнтації дошкільників                 |
| <b>III етап (підсумковий)</b> |                                                                                                                   |                      |                                            |                                                                                                   |
| 20                            | Оформлення на сайтах закладу розділу «Моя майбутня професія»                                                      | Протягом 2027 року   | Вихованці, педагоги, батьки вихованців ЗДО | Презентація інноваційного психолого-педагогічного досвіду (за результатами I-III етапів проєкту)  |
| 21                            | Міркувалки серед вихованців ЗДО «Дитина у світі професій»                                                         | Травень 2027         | Вихованці ЗДО                              | Підвищення компетентності вихованців у світі професій                                             |
| 22                            | Психологічна вітальня «Професійна орієнтація здобувачів освіти в межах ЗДО: питання і відповіді»                  | Квітень 2027         | Педагоги, практичні психологи ЗДО          | Оформлення підсумкових методичних рекомендацій для педагогів ЗДО (на основі I-III етапів проєкту) |
| 23                            | Огляди-конкурси на кращу організацію роботи з ранньої профорієнтації в ЗДО                                        | Жовтень-грудень 2026 | Педагоги ЗДО                               | Оформлення підсумкових методичних матеріалів за підсумками роботи над проєктом                    |
| 24                            | Випуск електронного збірника кращих освітніх практик щодо організації роботи з ранньої профорієнтації дошкільнят. | Квітень-травень 2027 | Педагоги ЗДО                               | Електронна збірка кращих освітніх практик                                                         |

### **9. Очікувані результати виконання проєкту**

#### **На рівні міської системи освіти:**

функціонування бази профорієнтаційного досвіду;  
підвищення позитивного іміджу робітничих та інженерних професій серед учасників освітнього процесу;  
налагодження співпраці між всіма рівнями освіти та роботодавцями;  
висвітлення заходів проєкту в засобах масової інформації;  
сформована системи ранньої профорієнтації дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО

#### **На рівні особистості фахівця:**

активізація творчої активності педагогічних кадрів;  
підвищення рівня психолого-педагогічної культури та фахової майстерності педагогів;  
запровадження комплексу освітніх технологій, кращих педагогічних практик щодо ранньої профорієнтації дошкільників;  
набуття педагогами ЗДО нових компетентностей відповідно до професійних стандартів;  
набуття можливості користуватися сучасними методичними розробками щодо профорієнтаційної роботи

### **На рівні особистості здобувача освіти:**

розвиток різностороннього інтересу здобувачів дошкільної освіти до різних професій через активізацію пізнавальної діяльності;  
перевага в освітньому процесі активних форм і методів: екскурсій, сюжетно-рольових ігор, розвиваючих, інтерактивних та дидактичних ігор, ігор-вправ, різних змагань тощо;  
використання в освітньому процесі сучасних технічних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій;  
сформованість у дітей старшого дошкільного віку позитивного ставлення та інтересу до праці й професійної діяльності дорослих;  
залучення вихованців ЗДО до різноманітних заходів із профорієнтації — ігор, проєктів, тематичних віртуальних екскурсій, бесід про професії, майстер-класів, конкурсів тощо;  
сформованість у здобувачів дошкільної освіти сучасних навичок — командної роботи, лідерства, ефективного спілкування, керування емоціями тощо;  
розуміння дітьми старшого дошкільного віку, що таке ринок праці, зокрема, можуть описати типи професій, що поширені у місті та сім'ї, ідентифікувати ключові особливості цих професій.

### ***10 . Партнерська взаємодія***

з кафедрою дошкільної та спеціальної освіти КДПУ;  
з кафедрою дошкільної та початкової освіти КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти педагогічних працівників» ДОР»;  
з закладами ЗЗСО, ЗПО;  
з громадськими організаціями, підприємствами міста.

,